

F. t. l. om miljøbeskyttelse.

ger navnlig en række opgaver i henhold til vandforsyningsloven og vandløbsloven. Retternes procedurereform er fastlagt i *loven om landvæsensretter* (lovbekendtgørelse nr. 133 af 6. marts 1970), hvis regler ret nøje stemmer overens med retsplejelovens tilsvarende regler for de almindelige domstole. Om retternes saglige kompetence fastsætter loven om landvæsensretter alene, at disse er bemyndiget til at behandle sådanne sager, der ved lovgivning eller „gammel praksis eller sædvane“ er henlagt til dem. Vigtigst er i denne henseende som nævnt retternes funktion i henhold til vandforsyningsloven og vandløbsloven. Således kræver vandindvinding af blot nogen betydning som hovedregel tilladelse af retten. Ligeledes kræver afledning af spildevand til vandløb og havet som hovedregel rettens tilladelse. Det samme gælder enhver anden benyttelse af vand eller vandløb. Sag for vandløbsretten kan rejses af såvel private som vedkommende kommunalbestyrelse. Samme adgang har en række ministre, nu navnlig ministeren for forureningsbekæmpelse.

Landvæsensretterne består af 101 landvæsensnævn, 32 landvæsenskommissioner og 6 overlandvæsenskommissioner.

Formanden for en landvæsenskommission skal udnævnes blandt områdets underrettsdommere. Til de øvrige medlemmer (landvæsenskommissærer) stilles ingen særlige faglige eller uddannelsesmæssige krav. Retten kan antage teknisk sagkyndig medhjælp.

En overlandvæsenskommission består af en fast formand og 4 andre medlemmer. Formanden skal være eller opfylde betingelserne for at kunne udnævnes til landsdommer. 1 eller 2 (i København altid 2) af de øvrige medlemmer skal vælges blandt fagligt sagkyndige under hensyn til de hovedinteresser, der er den enkelte sags genstand.

En landvæsensret nedsættes ifølge loven om landvæsensretter for hver enkelt sag, idet dog rettens faste formand behandler alle sager. Formanden udtager de 2 landvæsenskommissærer til den enkelte sag, jfr. lovens § 9. Der er med hjemmel i vandforsyningslovens § 5 for hovedstadsområdet nedsat særlige landvæsenskommissioner af mere permanent karakter til behandling af hovedstadsområdets vandforsyning. Hvor forholdene særligt taler derfor, kan indenrigsministeren, nu ministeren for forureningsbekæmpelse, nedsætte sådanne landvæsenskommissioner også for andre områder. Disse kommissioner består af en formand (dominer) og 4 andre medlemmer, hvoraf 2 skal være „kyndige i henholdsvis tekniske forhold og landbrugsforhold“. I medfør af § 7 stk. 3, i loven om landvæsensretter kan landbrugsministeren nedsætte faste landvæsens-

kommissioner til behandling af alle sager, der vedrører et samlet nedbørsområde.

Nedsættes en landvæsenskommission i henhold til vandforsyningsloven, skal kommissionen „tilkalde en særlig sagkyndig i vandforsynings spørgsmål“. I spørgsmål af sundhedsmæssig art skal den anmode vedkommende embedslæge om at medvirke ved sagens behandling.

Nedsættes en landvæsensret i medfør af vandløbsloven, i hvilket tilfælde den benævnes *vandløbsret*, skal retten tilkalde en teknisk sagkyndig. Skønnes der at være fare for forurening af fiskevande, skal endvidere en fiskerisagkyndig udpeges af fiskeriministeriet, jfr. vandløbslovens § 73a. Desuden kan retten altid tilkalde en eller flere særlige sagkyndige, når det skønnes fornødent. Retten er pligtig til at indkalde særlige sagkyndige, når rekvirenten forlanger det.

Herudover påhviler der imidlertid såvel *kommunalbestyrelserne* som *amtsrådene* en række vigtige opgaver. F. eks. er kompetencen til at tillade visse former for vandindvinding i medfør af vandforsyningslovens § 12 henlagt til kommunalbestyrelsen. Som en anden i praksis vigtig beføjelse kan nævnes bestemmelsen i vandløbslovens § 78, stk. 4. I medfør af denne bestemmelse kan kommunalbestyrelsen, såfremt der af en landvæsenskommission er afsagt kendelse om etablering af et kommunalt rensningsanlæg, inden for de således skabte rammer for den totale belastning af dette anlæg på egen hånd tillade, at spildevandsproducenter, der ikke oprindeligt har været tilsluttet anlægget, senere tilslutter sig dette uden landvæsenskommissionens mellemkomst.

For *amtsrådenes* vedkommende er hovedparten af beføjelserne inden for dette område knyttet til vandløbsloven, især reglerne om tilsyn og kontrol i lovens kap. XII, der som ovenfor omtalt i 1971 er nærmere uddybet i landbrugsministeriets bekendtgørelse nr. 252 af 4. juni 1970 om tilsyn med vandløb og kontrol med forurening af vandområder. Nævnes må i denne forbindelse også amtsrådenes beføjelser inden for planlægningslovgivningen, hvis betydning for forureningsbekæmpelsen tidligere er berørt.

I forureningsbekæmpelsens nuværende struktur spiller *embedslægerne* en betydelig rolle som sagkyndige rådgivere for de lokale og regionale myndigheder, navnlig i spørgsmål af sundhedsmæssig og hygiejnisk karakter. Embedslægevæsenets nuværende organisation hviler på bestemmelsen i lov nr. 87 af 21. april 1914 med senere ændringer samt instrukserne for amtslæger og kredslæger af 31. marts